

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniskem jezeru 2025

LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii

Dejvid Tratnik & Jošt Stergaršek

Cerknica, december 2025

Projektni partnerji

Sofinancer

Tratnik, D. in Stergaršek J. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2025. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 10 str.

Naslov dokumenta:

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2025

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park, Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravila:

Dejvid Tratnik

Jošt Stergaršek

Priporočeno citiranje:

Tratnik, D. in Stergaršek J. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2025. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 10 str.

Kazalo

Kazalo.....	2
1. Uvod.....	3
2. Metoda	4
2.1. Lokacija testnih poligonov	4
2.2. Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju	5
2.3. Metoda popisov vegetacije	6
3. Rezultati	7
4. Diskusija.....	10

1. Uvod

V okviru projekta LIFE Tršca smo oblikovali več sklopov testnih ploskev, na katerih od leta 2024 spremljamo odziv sestave in strukture vegetacije na različne režime košnje. Namen teh raziskav je pridobiti podatke o vplivu upravljavskih ukrepov na travniške habitate ter podpreti strokovno utemeljene odločitve o njihovem ohranjanju in rabi.

Sklop testnih ploskev v Pretržju, ki ga obravnavamo v tem poročilu, je ciljno namenjen predvsem pedagoškemu namenu. Na teh ploskvah vsako leto dosledno izvajamo vnaprej zastavljene režime košnje ter hkrati opravljamo sistematčne popise vegetacije, kar omogoča primerljivost podatkov med posameznimi leti.

V tem poročilu predstavljamo rezultate popisov vegetacije iz leta 2025, ki so bili izvedeni pred začetkom košnje v tem letu. Pridobljeni podatki tako odražajo stanje vegetacije kot posledico načrtovane in izvedene košnje v 2024 ter naravnega razvoja vegetacije v obdobju po košnji do začetka vegetacijske sezone 2025.

2. Metoda

2.1. Lokacija testnih poligonov

Lokacija se nahaja na parceli št. 2917/1 Otok II, ki je v lasti Agrarne vaške skupnosti Dolenje Jezero in v upravljanju Čebelarskega društva Cerknica.

Na ograjeni lokaciji je umeščenih šest testnih ploskev, ki so označene z oštevilčenimi stalnimi lesenimi količki, kar omogoča njihovo dolgoročno prepoznavnost in ponovljivost popisov. Dodatno je na lokaciji nameščena stalna informativna tabla, skupaj z ilustracijami, ki prikazujejo značilnosti posameznih ploskev in pripadajoče režime upravljanja.

Slika 1: Zemljevid umeščenih popisnih poligonov na lokaciji Pretržje.

2.2. Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju

Testni poligoni v Pretržju tvorijo kvadratne poligone za pedagoško izobraževalne vsebine dimenzij 3x3 m. Okoli vsakega poligona je pas košene površine širine 0,5 m. Pas omogoča prehodnost med posameznimi poligoni ter omogoča diskretno ovrednotenje stanja na posameznih kvadratih.

Načini rabe tal sledijo gradientu intenzivnosti poseganja.

Poligon št. 1

Košnja in spravilo 1x na 3 leta.

Poligon št. 2

Košnja in spravilo 1x na 2 leti.

Poligon št. 3

Košnja in spravilo 1x na leto.

Poligon št. 4

Košnja 1x na leto, a brez spravila.

Poligon št. 5

Vsakoletna intenzivna košnja in spravilo na 14 dni v času od aprila do septembra.

Poligon št. 6

Površina, v katero se ne posega.

2.3. Metoda popisov vegetacije

Popis vegetacije v letu 2025 je potekal v 2 dneh in sicer 15.07. in 16.07.2025. Za vsako zabeleženo vrsto je bila označena ocena številčnosti in pokrovnosti na podlagi Dominove ocenjevalne lestvice v razponu od 1 do 10:

Preglednica 1: Razred in ocena številčnosti in pokrovnosti po Dominovi ocenjevalni lestvici.

Razred	Ocena številčnosti in pokrovnosti
1	<4 %, redko
2	<4 %, posamič
3	<4 %, pogosto
4	4 - 10%
5	11 - 25 %
6	26 - 33 %
7	34 - 50 %
8	51 - 75 %
9	76 - 90 %

3. Rezultati

Preglednica 2: Splošni podatki o popisnih poligonih in o strukturi vegetacije na njih

	številka poligona					
Lastnosti	01	02	03	04	05	06
datum popisa	15.07.2025	15.07.2025	15.07.2025	16.07.2025	16.07.2025	16.07.2025
nadmorska višina (m)	554	554	554	554	554	554
velikost popisne ploskve (m ²)	9	9	9	9	9	9
minimalna višina zeliščne plasti (cm)	1	1	1	1	1	1
povprečna višina zeliščne plasti (cm)	40	40	35	40	5	35
maksimalna višina zeliščne plasti (cm)	120	95	135	129	15	110
pokrovnost zeliščne plasti (%)	80	80	80	85	95	80
pokrovnost mahovne plasti (%)	0	0	0	0	8	0
pokrovnost opada (%)	40	40	50	60	3	20
pokrovnost golih tal (%)	10	10	10	10	5	20
število taksonov v popisu	20	25	23	27	21	32

Preglednica 3: Rezultati popisa vegetacije po Dominovi lestvici

		Številka poligona					
Slovensko ime	Znanstveno ime	01	02	03	04	05	06
navadni rman	<i>Achillea millefolium</i> agg.	3	3	4	3	4	4
pasja šopulja	<i>Agrostis canina</i>				1		
plazeči skrečnik	<i>Ajuga reptans</i>					4	1
robati luk	<i>Alium angulosum</i>		2				
visoka pahovka	<i>Arrhenatherum elatius</i>	3					
navadna marjetica	<i>Bellis perennis</i>					1	
križnice	<i>Brassicaceae</i>						
navadni plešec	<i>Capsella bursa-pastoris</i>						
dlakavi šaš	<i>Carex hirta</i>			1			
navadni glavinec (skupina)	<i>Centa. jacea</i> agg.	4	4	2	3		2
navadna smiljka	<i>Cerastium holosteoides</i>	2	1	1	1	1	3
bela metlika	<i>Chenopodium album</i>						
njivski slak	<i>Convolvulus arvensis</i>	3	1	3	1		1
navadna pasja trava	<i>Dactylis glomerata</i>	3	3		1	2	1
navadno korenje	<i>Daucus carota</i>	1	2	1			2

		Številka poligona					
Slovensko ime	Znanstveno ime	01	02	03	04	05	06
enoletna suholetnica	<i>Erigeron annuus</i> s.lat.						
navadna ajda	<i>Fagopyrum esculentum</i>						
Navadni slakovec	<i>Fallopia convolvulus</i>		1				
travniška bilnica	<i>Festuca pratensis</i>	1	3	5	5		3
rdeča bilnica (skupina)	<i>Festuca rubra</i> agg.	9	8	7	8	7	8
navadna lakota	<i>Galium mollugo</i>	5	5	7	5	1	5
bršljanasta grenkuljica	<i>Glechoma hederacea</i>	2	1	2	1	2	2
volnata medena trava	<i>Holcus lanatus</i>				2		4
šentjanževka	<i>Hypericum perforatum</i>	1					
vodna perunika	<i>Iris pseudacorus</i>						
njivsko grabljišče	<i>Knautia arvensis</i>			2			
navadni jajčar	<i>Leontodon hispidus</i>		1		3	4	6
navadna ivanjščica (skupina)	<i>Leucanthemum ircutianum</i> agg.			1			2
predivec	<i>Linum catharticum</i>						
trpežna ljuljka	<i>Lolium perenne</i>					3	
navadna nokota	<i>Lotus corniculatus</i>	1	2	2	1	1	2
okroglostna pijavčnica	<i>Lysimachia nummularia</i>						
hmeljna meteljka	<i>Medicago lupulina</i>						
navadni rebrinec	<i>Pastinaca sativa</i>	1	3	3	3		
navadna haljica	<i>Petrorhagia saxifraga</i>						2
travniški mačji rep	<i>Phleum pratense</i>			3	1		1
Navadni bedenec	<i>Pimpinella saxifraga</i>		1		1		
ozkolistni trpotec	<i>Plantago lanceolata</i>	3	3	2	2	2	2
ozkolistna latovka	<i>Poa angustifolia</i>	5	5	4	4		
latovka (atiška latovka)	<i>Poa</i> sp. (<i>Poa sylvicola</i>)						
travniška latovka	<i>Poa pratensis</i>		2				1
navadna latovka	<i>Poa trivialis</i>				4		2
plazeči petoprstnik	<i>Potentilla reptans</i>		1	2	3	3	3
navadna črnoglavka	<i>Prunella vulgaris</i>					3	
ripeča zlatica	<i>Ranunculus acris</i>		1		1		2
plazeča zlatica	<i>Ranunculus repens</i>			3	1	1	2
srhkodlakava zlatica	<i>Ranunculus sardous</i>				2	1	
sinjezelena robida	<i>Rubus caesius</i>	1					
kodrastolistna kislica	<i>Rumex crispus</i>			1			
šesterokotna homulica	<i>Sedum sexangulare</i>						
vodni grint	<i>Senecio aquaticus</i>						1
beli slizek	<i>Silene latifolia</i>		1				1
travnata zvezdica	<i>Stellaria graminea</i>						2
travniška izjevka	<i>Succisa pratensis</i>						

Tratnik, D. in Stergaršek J. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2025. LIFE Tršca, naloga T.2.1.iii. Notranjski regijski park, Cerknica. 10 str.

		Številka poligona					
Slovensko ime	Znanstveno ime	01	02	03	04	05	06
navadni regrat (skupina)	<i>Taraxacum officinalis</i> agg.	1				2	1
mala detelja	<i>Trifolium dubium</i>		3				1
črna detelja	<i>Trifolium pratense</i>	2	3	2	2	2	2
plazeča detelja	<i>Trifolium repens</i>		2	2	2	4	2
grozdasti lučnik	<i>Verbascum blattaria</i>				1	1	
lučnik	<i>Verbascum</i> sp.						
poljski jetičnik	<i>Veronica arvensis</i>						2
vrednikov jetičnik	<i>Veronica chamaedrys</i>			2	1	3	3
ptičja grašica (skupina)	<i>Vicia cracca</i> agg.	2					

4. Diskusija

Nadmorska višina vseh šestih popisnih ploskev v Pretržju znaša 554 m n. v. Ploskve so locirane na robnem območju vsakoletnih rednih poplav Cerkniškega polja. Površina posamezne popisne ploskve znaša 9 m².

V letu 2025 je minimalna višina zeliščne plasti na vseh popisnih ploskvah znašala 1 cm, kar je enako kot v letu 2024. Maksimalna višina zeliščne plasti je bila v letu 2025 za 3 cm višja kot leto prej in je dosegla 135 cm na popisni ploskvi št. 3. Pokrovnost zeliščne plasti je tudi v letu 2025 na vseh ploskvah znašala med 75 in 90 %, kar kaže na stabilno in dobro razvito vegetacijo. Največ vrst, podvrst in skupin vrst (skupno 32) je bilo v letih 2024 in 2025 zabeleženih na popisni ploskvi št. 6, ki je brez aktivnega upravljanja oziroma gre za površino, v katero se ne posega. Najpogostejše zastopana vrsta na vseh popisnih ploskvah je bila trava iz skupine vrst rdeče bilnice (*Festuca rubra agg.*), katere pokrovnost je znašala med 51 in 75 %. Rdeča bilnica uspeva predvsem na manj zahtevnih tleh in je značilna za bolj ekstenzivno upravljane travnike. Druga najpogostejše zastopana vrsta je bila navadna lakota (*Galium mollugo*), katere pokrovnost je na posameznih ploskvah dosegala do 33 %.

Kot zanimivost velja izpostaviti, da je bila na popisni ploskvi št. 2 v letu 2024 zabeležena zavarovana vrsta vodna perunika (*Iris pseudacorus*), ki pa leta 2025 ni bila zaznana. V letu 2025 je bil na tej ploskvi ob popisu prisoten robati luk (*Allium angulosum*). Ta vrsta uspeva predvsem na rastiščih, ki so občutljiva na človekove posege, zato jo tudi v Sloveniji uvrščamo med ogrožene rastlinske vrste.

V primerjavi z letom 2024 je bila v letu 2025 na večini popisnih ploskev zabeležena višja povprečna višina zeliščne plasti. Pokrovnost opada je bila v letu 2025 na popisni ploskvi št. 6, ki je brez upravljanja, kar štirikrat večja kot leto prej, saj je narasla s 5 % na 20 %. To nakazuje na postopno kopičenje organske snovi in spremembe v strukturi vegetacije na neobdelanih površinah.

Za spremljanje uspešnosti upravljanja z robnim delom poplavnega območja Cerkniškega polja bo v prihodnje ključnega pomena nadaljevanje vsakoletnih popisov vegetacije. Le na podlagi dolgoročnega in sistematičnega monitoringa je namreč mogoče znanstveno utemeljiti upravljalvske odločitve, ki prispevajo k ohranjanju naravnih habitatov ter biotske raznovrstnosti tega prostora.